

Urologie

Het verwijderen van de zaadbal

Orchidectomie

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

De uroloog heeft met u gesproken over operatie waarbij een van de zaadballen uit de balzak wordt verwijderd. Deze operatie is nodig omdat er een grote kans is op een zaadbaltumor. De uroloog heeft gesproken over de gevolgen, de mogelijkheden, de operatie en de risico's met u besproken. Ook is u verteld dat deze operatie het begin is van de behandeling. Na de operatie wordt de zaadbal onderzocht: weefselonderzoek en laboratorium- en radiologisch onderzoek. Naar aanleiding van de uitslagen, vindt verdere behandeling plaats.

Locatie

Deze operatie vindt plaats in Alrijne in Leiderdorp.

Zaadbalkanker

In Nederland wordt per jaar bij ongeveer 800 mannen zaadbalkanker ontdekt. Het gaat vooral om jongere mannen tussen de 15 en de 45 jaar. Het is bij deze leeftijdsgroep de meest voorkomende vorm van kanker.

Bij zaadbalkanker ontstaat in 95% van de gevallen de kanker in de cellen die het zaad aanmaken. Dit noemen we kiemcellen. Daarom wordt het ook wel een kiemceltumor genoemd.

Er zijn 3 typen zaadbalkanker. Het verschil heeft te maken met het soort cellen waaruit de kanker is ontstaan.

- seminoom;
- non-seminoom;
- combinatie van bovenstaande types.

Verwijderen van de zaadbal

Als de uroloog denkt aan zaadbalkanker, is het belangrijk om de zaadbal binnen enkele dagen te verwijderen.

Dit om 2 redenen:

- Zaadbalkanker kan een zeer snel groeiende vorm van kanker zijn.
- De diagnose is pas voor 100 % zeker als het weefsel is onderzocht is onder de microscoop. Dan wordt ook duidelijk om welke vorm van zaadbalkanker het gaat.

Vorbereiding op de opname

Anesthesie

Voordat de operatie plaatsvindt, heeft u een afspraak met de anesthesioloog. Soms is dat op dezelfde dag dat de operatie plaatsvindt of vindt deze afspraak telefonisch plaats. Deze bespreekt dan de verdoving met u.

Bloedonderzoek

Voor de operatie wordt er bloed geprikt bij het laboratorium. In het bloed wordt gekeken naar zogenaamde tumormarkers. Stofjes in het bloed die laten zien dat er kanker aanwezig is. Als deze verhoogd zijn, is er een grotere kans op zaadbalkanker. Als deze niet verhoogd zijn is de kans nog op zaadbalkanker nog steeds aanwezig. Het advies blijft om de zaadbal weg te halen.

Verder radiologisch onderzoek

Meestal heeft u al een echo van de balzak laten maken, soms heeft de huisarts dit al geregeld. Naar aanleiding de uitslag denkt de uroloog aan zaadbalkanker en bent u doorverwezen naar de uroloog. Voor of na de operatie vindt ook een CT scan van de buik en de longen plaats. Dit onderzoek wordt gedaan om eventuele uitzaaingen op te sporen.

Kinderwens

Na de operatie is er een kans op een nabehandeling in de vorm van chemotherapie. Door de chemotherapie neemt de kwaliteit van het zaad af. Met u wordt besproken of u nog een kindwens heeft. Het is dan mogelijk om zaad in te vriezen voor de operatie, Het invriezen van het zaad gebeurt op de polikliniek Gynaecologie en fertiliteit van het LUMC (H 3-P) of bij Medisch Centrum Kinderwens in Leiderdorp. De (oncologie)verpleegkundige regelt een afspraak voor u.

Het zaad wordt beoordeelt op de kwaliteit. Soms is het nodig om een tweede afspraak te hebben voor het inleveren van het zaad. De voorkeur is om dit voor de operatie te regelen.

In een zeldzame situatie kan het zijn dat de kwaliteit van het zaad zeer slecht is. Er zal dan een ander traject volgen.

Prothese

De uroloog of de verpleegkundige bespreekt met u de mogelijkheid tot het plaatsen van een zaadbalkprothese. Deze is gemaakt van siliconen. Het plaatsen van de prothese kan dan tijdens de operatie al gedaan worden. U kunt ook altijd later besluiten om een prothese te laten plaatsen. Het plaatsen van een prothese heeft geen verdere gevolgen op het herstel na de operatie. Wel is er extra risico op een infectie.

De operatie

De operatie kan onder algehele verdoving of met een ruggenprik plaatsvinden.

Bij een algehele verdoving bent u tijdens de operatie buiten bewustzijn, in slaap. U merkt dus helemaal niets van de operatie.

Bij een zogenoemde regionale verdoving krijgt u een ruggenprik (ook wel spinaal anesthesie genoemd). U bent dan wel bij bewustzijn, maar u voelt geen pijn.

Nadat u verdoofd bent, maakt de uroloog een snee in de lies. Via deze snee wordt de zaadbalk, samen met de bijbal en zaadstreng, verwijderd. Dit wordt allemaal opgestuurd naar de patholoog, die het weefsel onder de microscoop bekijkt.

Als u gekozen heeft voor een prothese dan wordt deze geplaatst in de balzak.

Nadat de zaadbalk is verwijderd, sluit de uroloog de snee. Deze huidhechtingen hoeven later niet te worden verwijderd, deze lossen vanzelf op.

Duur van de operatie

De operatie duurt ongeveer 30 tot 45 minuten.

Na de operatie

Het gebied rondom de wond (balzak en penis) kan na de operatie (donker)blauw worden. Dit verdwijnt vanzelf.

Ook kan de balzak wat dikker worden. Dit verdwijnt weer in de weken na de operatie.

Risico's en complicaties

- Bij deze operatie kan een nabloeding en/of zwelling (dikker worden) ontstaan.
- U kunt pijn krijgen in het wondgebied, of een infectie (zichtbaar door pijn, roodheid en/of zwelling, en eventueel koorts (temperatuur boven 38.5 ° C).

Naar huis

Meestal kunt u de avond van of de ochtend na de operatie weer naar huis.

Als het nodig is, krijgt u een recept mee voor pijnstillers.

Leefregels thuis

Inspanning/lichamelijk werk/sport

- Doe de eerste week na de ingreep rustig aan. Zelf voelt u meestal het beste wat u wel en niet kunt doen.
- Wij adviseren de eerste 2 weken na de operatie niet te veel lichamelijk werk te verrichten en niet te sporten. Til ook geen zware boodschappen (meer dan 10 kilogram) en doe geen zwaar huishoudelijk werk (zoals stofzuigen, ramen zemen).
- U mag autorijden als u zich goed kunt bewegen en geen pijn meer heeft.
- U mag vanaf een week na de operatie weer fietsen.
- Een week na de operatie kunt u weer aan het werk gaan, tenzij u lichamelijk zwaar werk doet.

Douchen/baden/zwemmen

- U mag de dag na de operatie weer douchen. Maar u mag nog niet in bad.
- Ga de eerste week na de operatie niet zwemmen.

Onderbroek

Wij raden u aan een strakke onderbroek (of zwembroek) te dragen die steun geeft (dus geen boxer-short). Als u deze onderbroek 's nachts aanhoudt, wordt de wond minder snel dik. Eventueel kunt u in bed/tijdens het zitten de balzak hoog leggen m.b.v. een handdoekrolletje. Dit helpt tegen de pijn.

Ontlasting

Probeer zo min mogelijk te persen als u ontlasting heeft. Mocht de ontlasting moeilijk gaan, vraag dan u huisarts om medicijnen om het soepeler te maken.

Hechtingen

De wond is gehecht met hechtingen die binnen 3 weken vanzelf oplossen.

Seks

Na 2 weken kunt u weer seks hebben.

Pijnstilling

- U mag zo nodig paracetamol innemen, 3 keer per dag 1000 milligram.
- Neem de eerste paar dagen geen bloedverdunnende medicijnen. U mag hier weer mee beginnen in overleg met uw behandelend arts.

Contact opnemen met het ziekenhuis:

Neem contact op met het ziekenhuis:

- bij koorts hoger dan 38,5 °C;
- bij een flink gezwollen en of rode balzak;
- bij veel pijn;
- als de wondjes blijven bloeden.

Op werkdagen kunt u tussen 8.30 - 12.00 uur en tussen 13.30 - 15.30 uur bellen met de polikliniek Urologie: telefoonnummer 071 582 8060.

De eerste week na de operatie kunt u bij ernstige klachten in de avond en tijdens het weekend contact opnemen met verpleegafdeling B2 – Urologie: telefoonnummer 071 582 9019.

Verder verloop

7 - 10 werkdagen na de operatie komt u terug op de polikliniek voor de uitslagen van het weefsel en de aanvullende onderzoeken.

Meer informatie over zaadbalkanker

Bij zaadbalkanker zijn er 4 fases (stadia):

Stadium I: de ziekte zit alleen in de zaadbal; er zijn geen uitzaaiingen (kanker buiten de zaadbal) gevonden.

Stadium II: de ziekte zit in de zaadbal en er zijn uitzaaiingen in de lymfklier tot onder het middenrif.

Stadium III: de ziekte heeft zich uitgebreid; er zijn uitzaaiingen in de lymfkliergebieden boven het middenrif.

Stadium IV: de ziekte is uitgezaaid naar andere organen, zoals de longen en de lever.

De uroloog bepaalt het stadium op basis van de volgende gegevens:

- het type kanker;
- de plaats waar de tumor is ontstaan;
- de plaats en de grootte van de uitzaaiingen;
- de hoeveelheid en soort tumormarkers in het bloed.

Op basis hiervan wordt een behandelplan opgesteld en bepaald of er een vervolgbehandeling nodig is. Deze kan bestaan uit:

- waakzaam wachten;
- bestraling;

- chemotherapie;
- weghalen van de lymfklieren.

Bij stadium I blijft u onder controle bij de uroloog in Alrijne Ziekenhuis. Bij de andere stadia krijgt u vervolgsafspraken in het LUMC. Eventuele aanvullende behandelingen zullen daar plaatsvinden.

Meer informatie over zaadbalkanker

www.zaadbalkanker.nl; deze site is van de patiëntenvereniging van en voor mannen met zaadbalkanker;

www.allesoverurologie.nl;

www.oncoline.nl; op deze website vindt u de landelijke richtlijnen voor de behandeling zaadbalkanker.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Opleidingsziekenhuis

Alrijne ziekenhuis is een opleidingsziekenhuis. Het is mogelijk dat een gesprek, onderzoek of behandeling (gedeeltelijk) wordt gedaan door een uroloog in opleiding, een basisarts of een arts in opleiding.

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder, stelt u deze dan aan de baliemedewerker van de polikliniek Urologie.

De polikliniek Urologie (alle locaties) is op werkdagen tussen 08.30 - 12.00 uur en tussen 13.30 - 15.30 uur te bereiken via telefoonnummer 071 582 8060.

Buiten deze uren en dagen wordt u automatisch doorverbonden met het antwoordapparaat. Dan hoort u hoe u de uroloog bij spoedgevallen kunt bereiken.

De verpleegafdeling Urologie van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp is te bereiken via 071 582 9019.